Ministerie van Financiën

Akkoord
28/3

TERSTOND
TER BESLISSING
Aan
de minister

Generale Thesaurie
Buitenlandse Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

NO MFB Egypte

Datum
28 maart 2024

Notanummer
2024-0000217831

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief kabin
2. Kabinetsappreciatie MF

Aanleiding

- Op 15 maart jl. heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor macro-financiële bijstand aan Egypte (MFB).
- Bijgaande brief (met bijlage) informeert de Tweede Kamer over de commissievoorstellen en vervangt het BNC-fiche over deze voorstellen. De appreciatie is reeds afgestemd met het ministerie van Buitenlandse Zaken, het ministerie van Algemene Zaken en de BNC-leden.

Beslispunten

- Indien u instemt met de inhoud van de brieven en bijlagen wordt u verzocht de brieven te ondertekenen. De brieven zullen daarna naar de Eerste en Tweede Kamer worden verzonden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- In het kader van het recent aangekondigde Strategische Partnerschap tussen de EU en Egypte, stelt de Commissie voor om in totaal 5 miljard euro macro-financiële bijstand te verlenen aan Egypte.
- Gezien de urgente financieringsbehoefte van Egypte in de 2e helft van 2024 en de aflopende zittingstermijn van het huidige Europees Parlement wordt door de Commissie voorgesteld om de MFB gedeeltelijk (1 miljard euro) te verlenen per spoedprocedure op basis van artikel 213 VWEU. In dit geval besluit de Raad zonder betrokkenheid van het Europees Parlement.
- Naar verwachting zal tijdens het Coreper van 10 april worden besloten over de korte termijn MFB (1 miljard euro), waarna het voorstel als hamerpunt op de Ecofinraad van 12 april geagendeerd zal worden. Voor de resterende EUR 4 mld wordt de normale procedure via het EP gevolgd na de verkiezingen.
- Steun voor verstrekking van MFB aan Egypte ligt in lijn met de positieve grondhouding van Nederland ten aanzien van de uitwerking van brede EU-partnerschappen met derde landen. MP heeft tijdens zijn bezoek aan Egypte (13 maart jl.) en in het plenaire debat over de Europese Raad reeds zijn steun uitgesproken voor het partnerschap en nadere uitwerking hiervan.
- Voor de MFB van Egypte zal er zoals gebruikelijk een Memorandum of Understanding (MoU) worden opgesteld tussen de EU en Egypte. De

hervormingen in de MoU sluiten aan bij de hervormingen uit het bestaande IMF-programma.

- Een randvoorwaarde ('pre-condition') voor het verstrekken van MFB aan nabuurschapslanden is respect voor effectieve democratische mechanismen, de rechtsstaat en mensenrechten. Tot dusver werden deze randvoorwaarden ex-ante getoetst. Wat de Commissie betreft komt Egypte in aanmerking voor de steun, mits het concrete en geloofwaardige stappen blijft maken naar het respecteren van deze criteria.

Toelichting

[Macro-financiële bijstand]

- MFB is een bestaand financieel instrument van de EU, waarbij financiële steun wordt verleend aan partnerlanden in de directe omgeving van de EU die met een betalingsbalanscrisis worden geconfronteerd. Voorwaarden voor MFB zijn (i) dat deze wordt gecombineerd met een bestaand IMF-programma, inclusief de gebruikelijke voorwaarden en monitoring die aan een IMF-programma verbonden zijn, en (ii) eerbiediging van de mensenrechten en effectieve democratische mechanismen.
    1. De MFB wordt gekoppeld aan het hervormingsprogramma en de evaluaties die het IMF recent met Egypte is overeengekomen. Daarnaast wordt nog een Memorandum of Understanding overeengekomen met Egypte.
    2. Respect voor mensenrechten en effectieve democratische mechanismes is een randvoorwaarde ('pre-condition') waar nabuurschapslanden aan moeten voldoen om in aanmerking te komen voor MFB. Egypte dient hier nog officieel akkoord mee te gaan.
- T.a.v. 1: Het IMF programma van Egypte stamt al uit 2022, maar vanwege trage implementatie werd geen voortgang geboekt. Inmiddels is een *staff level agreement* bereikt voor de eerste en tweede review van het programma, waarbij Egypte zich o.a. committeert aan het flexibiliseren van de wisselkoers, beheersing van publieke investeringen en het verkleinen van de voetafdruk van de staat op de economie. NL pleit voor nauwgezette implementatie van deze hervormingen via de reviews die het IMF elk kwartaal uitvoert.
- T.a.v. 2: Het is bij MFB gebruikelijk dat de randvoorwaarden ten aanzien van mensenrechten, rechtstaat en effectieve democratische mechanismen ex-ante worden getoetst. De Commissie geeft in het geval van deze MFB aan dat in het kader van het EU-Egypte strategisch partnerschap afspraken op deze terreinen gemaakt zullen worden. Voortgang wordt doorlopend gemonitord voorafgaand aan vervolgbetalingen. NL zet zich ook op dit terrein in voor nauwgezette monitoring en zal pleiten voor consultatie van EU-lidstaten bij het besluiten over betalingen.
- Zoals gebruikelijk bij MFB leent de Commissie namens de EU deze middelen op de kapitaalmarkt en leent deze vervolgens door aan Egypte. De MFB kan worden opgevangen binnen het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027.
- Aangezien de termijn van het EP binnenkort afloopt, zou het volgens de Commissie onmogelijk zijn om conform de gewone wetgevingsprocedure tijdig steun aan Egypte te verstrekken. De Commissie wenst daarom de spoedprocedure op basis van artikel 213 VWEU te gebruiken om dit jaar nog 1 miljard euro aan Egypte uit te keren, zonder consultatie van het EP. In het Commissievoorstel is expliciet opgenomen dat dit geen precedent zet voor toekomstige besluitvorming over MFB. De resterende 4 miljard euro zal via de gewone wetgevingsprocedure worden uitgekeerd.

[Strategisch partnerschap EU-Egypte]

- Het MFB voorstel valt binnen het bredere Strategische partnerschap dat op zondag 17 maart jl. de EU en Egypte overeen zijn gekomen. Het partnerschap bevat een steunpakket van 7,4 miljard EUR, bestaande uit leningen en giften tot eind 2027 en omvat afspraken over politieke dialoog, economische stabiliteit, investeringen en handel, migratie en mobiliteit, veiligheid en 'people and skills'. Dit pakket moet nog goedgekeurd worden door de lidstaten.
- Het bedrag behelst EUR 5 mld. aan MFB, EUR 1,8 mld. private sector investeringen (uit het Zuidelijk Nabuurschap Economisch en Investeringsplan) en EUR 600 mln. aan subsidies (grants) waarvan EUR 200 mln. is bedoeld voor migratiemanagement.

Communicatie
N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

- Mogelijk wordt dit behandeld tijdens het Commissiedebat Eurogroep/Ecofinraad van 3 april 2024.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.